

## 10. CZYM JEST PRAWDA?

### *Cele lekcji – wymagania ogólne*

- ◆ prezentacja różnych koncepcji prawdy;
- ◆ rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia i dyskusji;
- ◆ kształtowanie postawy wytrwałości w poszukiwaniu prawdy.

### *Treści nauczania – wymagania szczegółowe*

Uczeń:

- ◆ na podstawie własnych przemyśleń zabiera głos w dyskusji nad różnymi ujęciami prawdy;
- ◆ po lekcji wymienia cztery kategorie prawdy;
- ◆ po lekcji omawia klasyczną definicję prawdy i podaje przykłady nieklasycznych koncepcji prawdy;
- ◆ na podstawie omawianego fragmentu encykliki *Fides et ratio* wyjaśnia, czym jest dla chrześcijanina odkrywanie prawdy.

### *Wartości*

- ◆ refleksja nad praktycznymi konsekwencjami teoretycznych rozważań nad prawdą;
- ◆ podjęcie trudu podporządkowania swojego życia prawdzie.

### *Propozycja realizacji*

#### Wprowadzenie

*Metoda – głosowanie na forum.* Nauczyciel prezentuje uczniom poniższe stwierdzenia: „Prawdziwa wypowiedź to taka, która opisuje rzeczywistość zgodnie ze stanem faktycznym”, „Wypowiedź może być prawdziwa tylko wtedy, gdy wynika z wcześniejszych prawdziwych wypowiedzi”, „Prawdziwa wypowiedź to taka, która przynosi nam praktyczne korzyści”, „Prawdziwości wypowiedzi możemy być pewni tylko wtedy, gdy większość ludzi się z nią zgadza”. Następnie raz jeszcze je odczytuje i prosi uczniów, aby przez podniesienie ręki zagłosowali za lub

przeciwko danemu stwierdzeniu. Po każdym głosowaniu nauczyciel zapisuje jego wynik oraz prosi wybranych uczestników zajęć o uzasadnienie swojego głosu.

Podsumowanie: zaprezentowane stwierdzenia odzwierciedlają cztery sposoby myślenia o tym, czym jest prawda. Warto bliżej zapoznać się z tymi stanowiskami, bo każde z nich choć rozważa zagadnienie prawdy od strony teoretycznej, ma jednak praktyczne konsekwencje.

## Rozwinięcie tematu

**Metoda – wykład i formularz.** Nauczyciel rozdaje uczniom formularz „Różne koncepcje prawdy” (załącznik 1) i prosi, aby uczniowie uzupełniali jego poszczególne części w oparciu o treści prezentowane podczas wykładu (treść wykładu – materiał 1). W trakcie wykładu nauczyciel zachęca uczniów różnymi pytaniami do aktywnego słuchania.

Podsumowanie: nauczyciel prosi, aby wskazane osoby zaprezentowały wypełnione formularze.

## Zakończenie

O prawdzie można mówić na wiele sposobów i różnie ją definiować. Warto przy tym pamiętać, że nie są to tylko akademickie rozważania. To, jak rozumiemy prawdę, wpływa na wiele praktycznych aspektów naszego życia. Jeśli prawda nie istnieje; jeśli nie możemy do niej dotrzeć, bo nasze zdolności poznawcze są zbyt słabe; jeśli zawsze definiuje ją większość lub krzykliwa mniejszość; jeśli powiązana jest tylko z doraźną korzyścią – to ostatecznie nic z tego, co robimy – nauka, kultura, wychowanie, doskonalenie moralne, budowanie relacji, troska o innych – nie ma sensu i nie warto sobie tym zwracać głowy. Jeśli natomiast prawda jest dostępna; jeśli potrafimy ją choćby fragmentarycznie poznać; jeśli jest niezależna od subiektywnych odczuć i zachcianek; jeśli jest drogocenna, choć nie zawsze praktyczna – to ostatecznie staje się ona źródłem sensu dla wszystkich zmagających się, jakie człowiek podejmuje, a jednocześnie zobowiązaniem, aby wytrwale jej poszukiwać. Szczególnie dla chrześcijan jest to wielkie zadanie – ukazywać innym prawdę jako życiodajne źródło sensu oraz wytrwale do niej zmierzać.

## Notatka

Notatkę stanowi wypełniony formularz.

## Korelacja z edukacją szkolną

- ◆ filozofia – filozoficzne koncepcje prawdy;
- ◆ historia – negacja prawdy objawionej w systemach totalitarnych.